

A Fényi Gyula a Jezsuita Gimnázium és Kollégium nevelőtestülete a 2016/2017 es tanévben egyöntetűen arra az elhatározásra jutott, hogy egységes stratégiába foglalja a bűnmegelőzéssel, gyermekvédelemmel és a konstruktív életvezetéssel kapcsolatos intézkedéseit, rendszerbe foglalja jó gyakorlatait az Ignáci pedagógia értékei mentén.

Ez a stratégia a „Prevenció, mint a nevelés része a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégiumban” elnevezésű, BM-16-MI-0190 számú pályázat keretében valósult meg.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium Jézus Krisztus evangéliuma és Loyolai Szent Ignác szellemi-lelki hagyatékából, valamint korunk tudományos alapon megfogalmazott neveléseméleteiből merítve fogalmazza meg pedagógiáját, nevelési hitvallását és következképpen cselekvését, így a küldetését.

Küldetésünk olyan diákok nevelése, akik többek, mint a kornak megfelelő és kiválóan képzett személyek. Olyan hiteles keresztény jellemek, akik ismerik önmagukat, szabadok, tudnak dönteni és képesek önzetlen szeretettel másokért élni, Jézus Krisztus „út, igazság, élet” - példája nyomán.

„A jezsuita nevelés legvégső célja a teljes személyiség kifejlesztése, amely cselekvésben nyilvánul meg, olyan cselekvésben, amelyet átítat Jézus Krisztus, az Isten Fia, a másokért élő ember lelke és jelenléte.”

Célunk, hogy a jezsuita diák az érettségire az alábbiakban különösképpen is érett fiataloként hagyja el intézményünket: teljesen és harmonikusan képzett személy, intellektuális tudással rendelkezik, nyitott a további fejlődés irányában, vallásos, szereti embertársait, elkötelezett az igazságosság megvalósítására Isten népének nagylelkű szolgálatában. Küldetésünk teljesítése során úgy dolgozunk, hogy a jezsuita gimnázium és kollégium a felelős szabadság tere legyen, ahol az intézmény minden szintjén hisznek az emberben, törődnek vele és tisztelik; meghallgatják, elismerik, méltányosan és igazságosan bánnak vele; ahol a közös tanulás, a sport, a művészetek és a szeretetszolgálat által mindenki megtalálja a közösséget társaival, és a megfelelő kihívást a személyes fejlődéshez. Ez az erkölcsi törekvés az iskola és kollégium szabályrendszerének a szellemét képezi.

JOGSZABÁLYI MEGALAPOZOTTSÁG

I. EMBERI ERŐFORRÁSOK SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI MINISZTERIUMA FŐIGAZGATÓSÁG

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ 2017

A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan.

A gyermekkel napi szintű kapcsolatban álló, köznevelés területén dolgozó személyekre nézve elsősorban a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) és a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Nkt. Vhr.) tartalmaz előírásokat. A gyermek nevelésében és oktatásában részt vevő pedagógusok szerepe kiemelkedően fontos a gyermek védelme szempontjából. Az Nkt. 1. § (1) bekezdése szerint, a törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni ké-

pes embereket, felelős állampolgárokat nevel. A 3. § (1)-(2) bekezdések alapján főszabályként a köznevelés középpontjában a gyermek, a tanuló, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak. A köznevelésben a nevelés és oktatás feladatát a gyermek szülei, törvényes képviselői megosztják a köznevelési intézményekkel és a pedagógusokkal. E közös tevékenység alapja a bizalom, az intézmény és a pedagógusok szakmai hitele.

A köznevelés területén dolgozó személyek vonatkozásában az egészségügyi dolgozókra irányadó jogszabályok is tartalmaznak utalást. Az Eütv. 42. § (2) bekezdés c) pontja alapján az ifjúság-egészségügyi gondozásban résztvevő dolgozók alkohol- vagy drogfogyasztás észlelése esetén a szülőkkel és a pedagógusokkal konzultálni kötelesek, szükség esetén tanácsadást kell biztosítaniuk vagy egyéb intézkedést kezdeményezhetnek. A 42. § (5) bekezdése szerint az egészségügyi szolgáltatók feladataik ellátása során kiemelt figyelmet kell, hogy fordítsanak a gyermekek egészségét veszélyeztető tényezők megelőzésére, felismerésére és megszüntetésére. Ennek érdekében együttműködnek a közoktatási intézményekkel vagy személyekkel, és szükség esetén megfelelő gyermekvédelmi intézkedést kezdeményeznek. Ezen intézkedések szakszerű fogadására, a helyzet és a feladatok kezelésére, a gyermek érdekében történő szakmai együttműködésre a pedagógusoknak és a köznevelés más szereplőinek készen kell állniuk.

II. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2013-2023

8. Beavatkozási területek, célok, intézkedések

8.2 Gyermek- és ifjúságvédelem

A legszervezettebben és leghatékonyabban a nevelési-oktatási intézmények színterén lehet olyan beavatkozási pontot kialakítani, amely hosszú távon hat, amennyiben tudatosan célozza meg a fiatalok elkövetővé és áldozattá válásának megelőzését. A prevenció területén elengedhetetlen a tanulás és a munka, mint érték hangsúlyozása. A tanulás, mint a siker legális elérési útja gyakran háttérbe szorul a felnövekvő gyermekek körében, ami nem megengedhető. A családok elérése jóval nagyobb nehézséget okoz, hiszen hozzájuk a médián, a helyi bűnmegelőzési programokon, a szóróanyagokon keresztül illetve a gyermekek közvetítésével, a gyermekeknél elért magatartásváltozás befolyásoló erejével lehet eljutni. A családok életébe hatékonyan a családtámogatási rendszeren keresztül lehet beavatkozni ösztönözve a felelős gyermekvállalást, a gyermekek felneveléséhez szükséges testi, lelki, szellemi és erkölcsi felelősség erősítését, hiszen a szakemberek szerint a gyermekek prevenciós védelme az anyai várandóssággal egy időben kezdődik.

Kiemelkedően fontos továbbá a szabadidő eltöltésének színtere, hiszen a legtöbb áldozattá válás és elkövetővé válás ezen a szinten valósul meg.

A prevenció akkor a leghatékonyabb, ha az intézkedések és szinterek a módszerekkel összhangban egymás hatását erősítik, és semmiképpen nem gyengítik.

A kisközösségi - családi, iskolai, hasznos szabadidő-eltöltési - szinterek nevelő hatásainak erősítésével csökkenthető a kallódó fiatalok csoportja. Az egészségügyi, a szociális szolgáltatások, a szociál-, és foglalkoztatáspolitikai képviselői, az iskolák, a rendőrség, a pártfogó felügyelők és az igazságszolgáltatási szereplők közötti jelzőrendszer és együttműködés kialakítása, valamint az önkormányzati ügyosztályok közötti folyamatos munkakapcsolatok megelőzik a veszélyeztetetté és a veszélyeztetővé válást. A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése a bűnelkövetés felé sodródó és az áldozattá váló fiatalok számát csökkenti.

A nevelési-oktatási intézmény azonban nem csak a bűnmegelőzési információk célba juttatásának az egyik színtere, hanem számos bűncselekmény elkövetési helyszíne (iskolai zaklatás, iskolai erőszak) vagy egyes bűncselekmények kialakulásának okási tényezői visszavezetnek az iskolába (például önbíraskodás, rablás). Éppen ezért a nevelési-oktatási intézményekben folyó bűnmegelőzésnek kettős célja van: az áldozattá válás megelőzése mellett az elkövetővé válás megelőzését is magában foglalja.

A gyermekek és fiatalok kiemelt kockázatú csoportot képeznek bűnmegelőzési szempontból, hiszen hiszékenységük, bizalmuk, óvatlanságuk és csekély testi erejük miatt kiváló célpontjai egy-egy bűncselekménynek. A kortárs csoport nyomására hajlamosak olyan cselekmények gyakran csoportos elkövetésére, amelynek következményeivel nincsenek tisztában, és ez az információhiány az elkövetővé válásuknak kiemelkedő kockázatot jelent. Éppen ezért a gyermek- és ifjúságvédelem intézkedéseinek kiemelten koncentrálnia kell ezen célcsoport igényeire és a kettős célzatú speciális prevenciós programok kidolgozására.

A mindennapi életünket az írott és íratlan szabályok tömege határozza meg. A gyermekeknek meg kell is-

merkedniük ezekkel a szabályokkal és meg kell tanulniuk, hogy ezek nagy része az ő biztonságukat szolgálja. E magatartási szabályok ismeretében várhatjuk csak el tőlük, hogy idejében felismerjék a különböző veszélyeket, azok kockázatát és lehetséges következményeit, hiszen ezáltal tudnak csak helyes döntéseket hozni. A Btk. gyermekek és fiatalok számára nehezen érthető, illetve nem ismerik annak tartalmát. Vékony a diákcsínyek és a bűncselekmények közötti határmezsgye, amelyet sajnos igen gyakran átlépnek. Ennek pedig a legfőbb oka az, hogy nem tudják, mit szabad és mit nem, és gyakran sok olyasmiről hiszik, hogy diákcsíny, ami kimeríti a bűncselekmény kategóriáját.

Az elhúzódoó büntetőeljárások során a

fiatalkorú terheltek nem kapják meg a szükséges segítséget és támogatást a visszaesés megakadályozása, valamint a társadalomba való visszailleszkedés érdekében, ugyanakkor a gyermekkorú elkövetőkkel sem tud adekvát módon foglalkozni a gyermekjóléti alap- és szakellátás. Ezekre kell megoldást találni többek között a megelőző pártfogás intézményével.

A gyermekvédelem és a büntető igazságszolgáltatás területén eltér az eljárások funkciója, azonban az alkalmazott eszközökkel elérni kívánt célok egységes nevezőre hozhatók: ez pedig a gyermek és fiatalkorú szocializációjának elősegítése, sikeres beilleszkedése a társadalomba, a bűnisméltés megelőzése minél korábbi szakaszban és a további büntetendő cselekmény elkövetésétől való tartózkodása.

A statisztikai adatok és a szakmai tapasztalatok alapján a kettős cél figyelemmel kísérése mellett az alábbi beavatkozási területeket különíthetjük el.

Beavatkozási területek:

- Megelőző vagyonvédelem,
- Hasznos szabadidő-eltöltés,
- Konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése,
- Szenvedélybetegségek megelőzése, alkohol- és drogpreevenció,
- A média és az internet veszélyei.

III. Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium Szervezeti és Működési Szabályzata

IV. Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium Pedagógiai Programja

V. Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium Szervezeti és Működési Szabályzatának 5.sz melléklete A teljeskörű gyermek- és ifjúsúgvédelemért

VI. Gyermek - és ifjúsúgvédelem a Jezsuita Rend szabályzata rendtagok, és munkatársak számára

A rendszerváltozással, a társadalom átalakulásával újabb problémák jelentek meg hazánkban. A problémák kezelésének – hagyomány szerint – elsődleges színtere a család, egyre kevésbé képes megbirkózni a megnövekedett feladatokkal. A problémamegoldó szintér egyre inkább nagyobb közösségi, - civil és állami – intézményekben kerül kialakításra. Ezen intézmények, vagy újonnan, az

utóbbi években létrehozott speciális, - elsősorban szociális – intézmények, vagy már meglévő, más alapfeladattal bíró, elsősorban egészségügyi és oktatási intézmények. Az oktatási intézmények mindinkább bekapcsolódnak a náluk is megjelenő közösségi és egyéni problémák kezelésébe. Erőteljesebb odafigyeléssel, mind több diákról kiderül, hogy saját adottságai fejlesztéséhez, és harmonikus személyiségfejlődéséhez elengedhetetlen a család mellett, egy családon kívüli támasz, ami kézenfekvően az iskola, és az iskola által (is) használt intézményhálózat. Hazánk ifjúságát alapvetően 6 problémacsoport veszélyezteti, melyeknek megelőzése és kezelése intézményünknek is feladata.

1. A családi konfliktusok

A családok egyensúlyvesztése egyre inkább feladatokat jelent iskolánk

számára is. A családok tradicionális funkciói gyengültek, a család tagjainak szerepkonfliktusa erősödik. A belső viszonyok folyamatos változása, a családi „szerződés” mind sűrűbb átírását eredményezi, ami gyakori konfliktusok forrása. A mozaikcsaládok egyre gyakoribbá válása, instabil, és tisztázatlan belső viszonyokat eredményez, melyben a gyermek nehezen találja a helyét, szerepét, feladatát, a felnőtté válás útját és mindenekelőtt biztonságát. veszélyeztet iskolatípusunk és a növekvő diszfunkcionális családok viszonyában. Egyrészt az iskola beleragad a magára vállalt korrektív szerepébe, illetve elveheti a családtól az amúgy is csekély időt, melyet az együtt tölthetne. Másrészt mind a családban, mind a pedagógusok között a személyes minta hiánya bizonytalanságot, talajvesztést eredményezhet, melyet az iskola és a család kultúrája közötti illeszke-

dési zavar felerősít. A fenti problémák megoldásának megkezdéséhez lényeges momentum az információszerezés, a veszélyeztetett gyermekek felderítése, a probléma pontos meghatározása, a szerzett információk folyamatnaplóban való rögzítése. Ezután meg kell határozni a problémamegoldásához szükséges feladatokat és a hozzárendelt erőforrásokat, iskolán belüli szakembereket, és iskolán kívüli intézményeket, szakembereket (pl. pszichológus, szociális gondozó, stb.; Gyermekvédelmi intézményhálózat, rendőrség, stb.). Az iskolában minden diáknak és szülőnek lehetősége van segítőbeszélgetés keretében megoldást keresni az általa hozott – az iskola életéhez közvetlen, vagy közvetetten kapcsolódó – problémára, illetve az iskolának lehetősége van segítő kapcsolati keretben, az általa észlelt probléma kezelésére mind a gyermekkel, mind a szülővel. A segítő folyamat részeként a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős (továbbiakban GYIF) az osztályfőnökök és a szaktanárok és az illetékes munkatársak folyamatosan konzultálnak az esetgazdával, a problémamegoldás és kísérés részleteiről. A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység részeként az iskola kiemelt figyelmet fordít a családdal való folyamatos kapcsolattartásra, melynek elsődleges fenntartója az osztályfőnök. A közös felelősség egyensúlyának megtalálása alapja a munkánknak.

2. Az alkohol, és dohánytermékek fogyasztása

Az alkohol és a dohányzás évek óta folyamatos probléma a modern társadalmakban. Rendkívül sok fizikai és lelki deviancia, oka és „megoldása”. Számos jogi korlát érvényesítése ellenére, még mindig jelentős erő a minta, ami a társadalomra, köztük iskolánk diákjaira is hat, mintegy problémamegoldó, státuszérvényesítő és erősítő lehetőségként megjelentetve az alkoholt és a dohánytermékeket. A hozzáférés korlátai nőttek, de szélesedett a paletta, és új termékek is 4 elérhetővé váltak, az eddig is meglévők (cigaretta, pipa, szivar, ill. égett szeszek, bor, sör) mellett: tubák, vízipipa, gyárilag előállított alkoholos üdítő, energiatital, stb. Ezen termékek fogyasztásának korlátozása és tiltása, hozzáférésük minimalizálása, és pozitív példa adása iskolánk alapvető feladata. Erre elsősorban csoportos, órai, és órán kívüli keretekben kerül sor. A dohánytermékek teljes tiltása mellett fontos az értékeket és életvezetési ismereteket nyújtó felvilágosítás, tanácsadás, A példamutatás érdekében iskolánk teljes területén mindenki számára tilos a dohányzás, illetve az alkoholfogyasztás kulturális hagyományainak ismertetése. A kábítószerhez való hozzáférés szinterei kibővültek. Az országban számos helyen hozzáférhetőek az un. könnyűdrogok, (marihuána, extasy, speed, stb.) diszkókban, bárókban, ifjúsági összejöveteleken. Iskolánk jelenleg kevéssé érintett a problémát

illetően, ezért elsődleges szempont a megelőzés, ami pozitív értékek, és megfelelő tájékoztatás átadásával történik.

Hangulatzavarok, szorongásos zavarok, pszichoszomatikus betegségek, táplálkozási zavarok, személyiségzavarok, magatartászavar, deviancia, antiszociális magatartás, szuicidium stb. kezeléséhez az iskola pszichológust alkalmaz.

3. A kábítószer-fogyasztás

A kábítószerhez való hozzáférés szinterei kibővültek. Az országban számos helyen hozzáférhetőek az un. könnyűdrogok, (marihuána, extasy, speed, stb.) diszkókban, bárókban, ifjúsági összejöveteleken. Iskolánk jelenleg kevéssé érintett a problémát illetően, ezért elsődleges szempont a megelőzés, ami pozitív értékek, és megfelelő tájékoztatás átadásával történik.

4. A lelki problémák

Hangulatzavarok, szorongásos zavarok, pszichoszomatikus betegségek, táplálkozási zavarok, személyiségzavarok, magatartászavar, deviancia, antiszociális magatartás, szuicidium stb. kezeléséhez az iskola pszichológust alkalmaz. Az iskolapszichológus feladatát, és az együttműködés kereteit a melléklet szabályozza.

A problémakezelés útja a következő: Jelzés a szaktanártól, szülőtől, diaktól, osztályfőnöktől, az osztályfőnök, vagy közvetlen a ifjúságvédő felé, aki

az iskola pszichológusával konzultálva határozza meg az elvégzendő feladatokat. Intézményünkben kiemelt szerepet kap - az önértékelési problémákkal küzdő diákok segítése (alacsony önértékelés, szorongás, stb.); - túlzott tanulmányi terhekkel és elvárásokkal küzdő diák segítése, - vidéki fiatalok kollégiumi felzárkóztatásának támogatása. A lelki problémák mielőbbi észrevételére is alkalmas a fent említett kortárs segítő csoport.

5. Egészségügyi problémák

Az egészségügyi problémákkal rendelkező tanulók segítségét külön dokumentum szabályozza. - A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén az iskola vezetője eljárást indít az illetékes település polgármesteri hivatalában, pénzbeli, ill. természetbeni ellátások biztosításának megállapítására. Az iskolai eljárás a ifjúságvédő kezdeményezésére indul. A családok szociális helyzetének megállapítására a tanév elején az iskola általános felmérést végez. A részletes adatok kizárólag a ifjúságvédő számára hozzáférhetőek. Felelős: ifjúságvédő, ill. osztályfőnökök.

- Az iskolai beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő programok
- A kezdő évfolyamokon az osztályfőnöki órák legnagyobb része az iskola írott és íratlan szabályainak elsajátítására, a beilleszkedés megkönnyítésére fordítódik. Kiemelt szerepet kapnak azok az órák, ahol a helyes tanulási mód-

szerek és az időbeosztás kialakításáról esik szó.

- Ősszel és tavasszal minden osztály kiránduláson vesz részt, ami hatékonyan formálja az osztályközösséget.
- Az iskola egészébe történő beilleszkedést segíti a hagyományos „ismerkedési tábor”
- Az iskola tanulás-módszertani felkészítést biztosít a rászoruló tanulóknak.
- A sajátos nevelésű igényű gyermekek fokozottabban veszélyeztetettek és ez speciális feladatot jelent a gyermekvédelmi munka számára. A SNI külön mellékletben jelenik meg. Az iskolai ifjúságvédelem feladata a keresztény értékek, és a negatív környezeti hatások okoz-

ta feszültségek kezelése, konkrét megoldási lehetőségek keresésével.

6. Anyagi veszélyeztettség

A problémák kezelésekor a keresztény alapértékeken, a jezsuita oktatási hagyományokon nyugvó mentálhigiéné és szociális munka eszköztárát alkalmazzuk. A hangsúly a megelőzésen és a személyre szabott, egyéni esetkezelésen és kíséren van.

Intézményünkben a bűnmegelőzési és a konstruktív életvezetést segítő intézkedések két fő irányát határoztuk meg, ez a tényleges prevenció, és az intervenció.

PREVENCIÓS TEVÉKENYSÉGÜNK

Határozott álláspontunk, hogy nem elegendő csupán információk nyújtása a fiatalok számára, illetve nem kívánunk ijesztgetni, és elrettenteni a diákokat. Úgy véljük, hogy a külső kényszer kevésbé hatékony, így inkább a belső motivációra és értékrendre kívánjuk helyezni a hangsúlyt. A közösség megtartó erejét hangsúlyozzuk, ezért fontos számunkra az individuum fejlesztése mellett a közösség fejlesztése is.

Intézményünk falain belül, egy átfogó, komplex rendszerben képzeljük el a diákok személyiségfejlesztését, ezért több területet érintő programokkal tereljük a társadalom számára értékes felnőtté válás útján a fiatalokat.

Rendszereünk a következő elemek mentén épül fel:

Szeretetszolgálat

Iskolánk már 15 éve bevezette a gimnazista tanulók számára az önkéntes segítségvállalás lehetőségét. Azóta ez már országos szintű programmá vált az érettségizni kívánó diákok számára, Iskolai Közösségi Szolgálat néven. ennek célja a fiatalok érzékenyítése a különböző társadalmi problémák iránt, ugyanakkor remek lehetőség mások segítségére, és egy talán ismeretlen környezetbe történő betekintése.

Az iskolai nevelésnek, oktatásnak lényeges szerepe van a kompetenciafejlesztő programok kialakításában, megvalósításában. Egyre nagyobb igény mutatkozik a szociális képességek fejlesztésére, egyre szükségesebbnek ítéltetők az ezt célzó programok. Számunkra fontos, hogy diákjaink, a társadalom felé nyitott és szociálisan érzékeny felnőttek váljanak. Így előtérbe kerül a szociális képességek fejlesztése iskolai keretek között. Szeretetszolgálati programunk megfelel a köznevelési törvényben és a végrehajtási rendeletben megfogalmazott, társadalmi tevékenység végzésére vonatkozó előírásoknak, feltételeknek. Közösségi szolgálatunk 2002 óta, a kilencedik évfolyam diákjai számára kötelező. Ezzel az a célunk, hogy minden diáknak megadjuk azt a lehetőséget, hogy a tanulmányokon túl más képességekben is fejlődjen. Tapasztalataink döntésünket megerősítik. Lényeges változást figyelhetünk meg sok olyan tanulóknál, akik egyébként nem biztos, hogy csatlakoznának egy fakultatívan választható szolgálathoz. A szeretetszolgálati programon kívül az iskolai közösségi szolgálatban elszámolhatók azok az iskola, osztályok által szervezett tevékenységek, amelyek megfelelnek a törvényi előírásoknak. Diákjaink részt vállalnak az országos segélyszervezetek által meghirdetett élelmiszer-gyűjtésekben. Ünnepeinken előadást mutatnak be időseknek, fiataloknak. Környezetünk ápolására is gyakran bevonjuk diákjainkat.

Az iskola által meghatározott célok szabják meg a közösségi szolgálat kereteit. A mi iskolánk programjának elsődleges célja diákjaink képesség-, és személyiségfejlesztése, közösségi szolgálat által. Lehetőséget és segítséget adunk a fiataloknak, hogy „másokért élő emberekké” váljanak. A program során diákjaink tapasztalják

meg az adás örömét és az elfogadás képességét, ismerjék meg jobban önmagukat, táguljon világképük és társadalmi felelősségvállalásuk. Folyamatosan erősödjen bennük a szociális érzékenység és elköteleződés. A szociális tapasztalat a tanulmányi, közösségi és lelki fejlődést segítő programok sorába illeszkedjen.

Évenként 120 - 140 diák végez rendszeres szolgálatot. Iskolánkban a kilencedik évfolyam számára kötelező. Lényeges, hogy azok a diákok, akik szeretnék folytatni a szolgálatot, azok még három éven keresztül szerezhettek tapasztalatokat. Az intézmények többségében egy konkrét feladatot két diák lát el közösen.

Így lehetőségük van egymást is segíteni, miközben az adott szolgáltatásra koncentrálnak. A diákok önállóan látják el feladatukat. Az iskola és intézmény távolsága miatt három esetben van állandó kísérés. Ha szigorúan ellenőriznénk mindenkit és állandó felnőtt kísérettel vennék részt a diákok a szolgáltatásban, akkor sokat veszítenénk a program hatékonyságából, eredményességéből. Az eddigi tapasztalat ezt a hipotézist erősíti.

Lelki gyakorlat

Szintén gimnazista diákjaink számára lelki feltöltődést, önismeretet, és a közösségi élményt is erősítő elvonulások a személyiség megerősödését szolgálják.

Iskolánkban az értelmi képességek fejlesztésén túl a személyiség további oldalainak (szociális, lelki, stb.) fejlesztése is fontos. Ennek keretében minden évben minden 9-es, 10-es, és 11-es osztályt elviszünk egy-egy másfél napos közösségi eseményre (egy éjszakával együtt) a Bükk-fennsíkra.

Ezen programoknak közös jellemzője, hogy a nevelést és fejlesztést alapvetően személyes tapasztalatokat kínálva végezzük. A diákok egy-egy játékos bevezető után megtapasztalnak valami fontosat egy programon keresztül, amit utána kiscsoportokban dolgoznak fel és beszélnek át figyelembé véve korosztályukra jellemző kognitív képességeiket. A kiscsoportos reflexiókat és programokat idősebb diákok

vezetik, hiszen a kortárscsoport hatása közismerten a legerősebb. Tizenegyedikes diákok esetén már öregdiákokat hívunk, akik még közel állnak hozzájuk korban, de már más-képp látva dolgokat tudnak segíteni nekik. Természetesen az idősebb se-

gítő diákokat külön felkészítjük a csoportvezetés mibenlétére. A közösségi fejlesztés egy további fontos eleme a szokott környezetből való kiszakadás: új helyszín az erdőben, ahol limitált az elektromos hozzáférés és még a térerő is, így jobban tudunk egymással foglalkozni.

A közös jellemzőkön túl a három évfolyamnak jelentősen eltér a konkrét programja.

Közösségi hétfék

Iskolánk éves munkatervébe beletartoznak a közösségi hétfék. A szorgalmi időszakban minden hónap második szombatján közösségi programokat szervezünk tanulóinknak. Ezen szombatok alkalmával a tanulók szocio-kulturális fejlődését szeretnénk segíteni és támogatni. A közösen átélt élmények, programok lehetővé teszik, hogy jobban megismerjék egymást, barátságaik mélyüljenek, egymással elfogadóak és segítőkészek, támogatók legyenek. A közösségi hétfék tematikája a következő:

- szeptember hónap – Családi sportnap – az iskola közössége: szülők, test-

vérek és diákok együtt sportolnak (stafétafutás, egyéni- és csapat sportversenyek, kötélhúzás stb.). A sportnapon a szülői közösségek közös főzéssel és együttléttel segítik a sportolást.

- október hónap – őszi osztálytúrák szombatja – általában a Bükk túraútvonalait járják be az osztályok.
- november hónap – a 12. évfolyam Szalagavatója a közösségi eseményünk
- december hónap – KI MIT TUD? - diákjaink kulturális és szabadidős tevékenységeiknek a bemutatása és egyben versenye.
- január hónap – Életmód hétféje – évfolyamonként lebontva meghívott vendégek, szülők, szakemberek vezetik a foglalkozásokat a konstruktív életvitel bemutatása által. A 12. évfolyam tanulóinak pályorientációs foglalkozások, bemutatók vannak.
- február hónap – a farsangi együttlét adja a közösség fejlődésének segítségét.
- március hónap – kulturális hétféje, amelyen az osztályközösségek színház, mozi, múzeum, kiállítási és hangverseny programokon vesznek részt.
- április hónap – Egészség – életmód II. hétféje.
- május hónap – a Ballagás közös megünneplése
- június hónap – az osztályközösségek és az iskola diákjuniálisa, ahol vásári forgatag és kirakódó vásár színesíti a programot.

Osztályfőnöki órák

Alapillére az ifjúságvédelmi felelős, és az osztályfőnökök összehangolt közös munkája.

Az osztályfőnöki órák nagyon fontos szerepet kapnak a bűnmegelőzésben, és az egészséges személyiségek kialakításához szükséges értékek közvetítésében. Ennek érdekében immár rendszeresen előkerülnek olyan témák az órákon, melyek feldolgozásához már nem elegendők egy pedagógus általános kompetenciái. A minőségi, effektív órák tartásához ezért szükségesé vált szakemberek bevonása, illetve a kompetenciahatárok kibővítése. Osztályfőnökeink részt vettek egy továbbképzésen,

mely nem csupán szemléletformáló hatással volt pedagógia, nevelési attitűdjükre, hanem kompetenciájukat is nagymértékben kibővítette, és képessé tette őket prevenciós szemléletű osztályfőnöki órák megtartására. Az órák havi rendszerességgel kerülnek megtartásra, emellett szükség esetén adekvát témában bármikor megtarthatóak. Az órák változatosan zajlanak, hol kisfilmek feldolgozásának a segítségével, hol pedig játékos módon, a napi rutintól eltérve szereznek új impulzusokat a diákok.

Szülők akadémiaja

Olyan ismeretterjesztő előadások, beszélgetések ezek, melyek a szülőket célozzák meg. Tematikus előadások egy egy aktuális témában.

Minden diákunk egy igen összetett személy. Így a teljes ember nevelésének hosszú folyamatához elengedhetetlen a rendszer szintű szemlélet. Az iskolai falain belüli nevelésnek többek között a nagyobb közösség és a család nevelő hatásaival összhangban kell történnie.

Ennek a közös munkának fontos pontjai a szülőknek szervezett lelkinapok és a Szülők Akadémiaja és című rendezvény sorozat. A lelkinapok a szülő lét és a nevelés nehézségeire és örömeire adott vallásos válaszokkal foglalkozik. A Szülők Akadémiaja ugyan ezt a probléma kört járja körül szakmai és gyakorlati oldaláról. Témák voltak többek között a diákok köré-

ben elterjedt Anime sorozatok lelki világa és hatása a személyiségre, a kamaszok kognitív fejlődésének hatása a mindennapi életükre, az iskola és a lelki élet kapcsolata fiataloknál.

Mind két programsorozat nyitott minden diákunk szülője vagy gondozója számára. A meghirdetett időpontok mindig kapcsolódnak más közösségi iskolai alkalmakhoz (pl. közösségi hétvégék, iskolai lekinapok, stb.), így különösebb extra teher nélkül csatlakozhatnak a szülők az alkalmanként 2-3 órás programjainkhoz. Minden alkalommal a szakmai alaposágú előadás mellett fórum és kis csoportos beszélgetések segítik a téma elmélyítését és a szülők egymáshoz való fordulását és közeledését.

Pedagógus továbbképzés

Fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink ne csupán oktatási feladatokat lássanak el, hanem nevelési feladatokat is. Ennek érdekében igyekszünk olyan tréningeket, előadásokat, továbbképzéseket szervezni, melyek innovatív módon közelítik meg a problémás nevelési helyzeteket, és alternatív megoldási stratégiákat kívánnak, akár a modern technika segítségével is.

KRÍZISINTERVENCIÓS TEVÉKENYSÉGÜNK

Intézményünk szakmai bázisa többretegű.

Nevelési igazgató:

A diák-szociális ügyek: a gazdasági vezetővel együttműködve előkészíti a diáktámogatások lebonyolítását (tankönyvtámogatás, étkezési kedvezmény, ruhatámogatás, stb.) - Jutalmazások: Szervezi a tanulók jutalmazásával kapcsolatos teendőket (ösztöndíj, stb.), ezeket összesíti. - A Diákönkormányzat: Segíti és ellenőrzi az DÖK összekötő tanár és a DÖK munkáját. Lehetősége szerint bevonja a diákképviselői szervezetet az iskolai élet döntéseibe és a feladatok végrehajtásába. - Ifjúságvédelem: Segíti és ellenőrzi az ifjúságvédelmi felelős munkáját. - Fegyelmi ügyek: Intézi a tanulók fegyelmi ügyeit a rendeletek és előírások szerint. - Szülői Munkaközösség (SZMK): Szervezi és támogatja a SzMK, a szülői értekezletek és a Szülői Fórum munkáját, szervezi azok üléseit, gondoskodik a megfelelő információáramlás biztosításáról. Az igazgatóval együtt kapcsolatot tart fent az Iskolaszékkal. - Könyvtár: Segíti és ellenőrzi a könyvtáros munkáját. - Szabadidős programok: figyelemmel kíséri a tanulmányi kirándulások szervezését, figyelemmel kíséri a szünidős programokat, és azokat összegzi a következő tanév elején; Elkészíti és ellenőrzi a tanévre szóló műsortervet Figyelemmel kíséri és ellenőrzi az önképzőkörök, a diák-színpad, az énekkar és a többi öntevékeny diák szerveződés tevékenységét.

Ifjúságvédelmi referens:

Az iskolában gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik, melynek feladatát több felelős is elláthatja megosztva. Személyét az igazgató határozza meg, és erről a tanév kezdetekor értesíti a tanulókat és szülőiket, továbbá arról, hogy hol és mikor kereshetik fel problémáikkal. A gyermek- és SZMSZ FÉNYI GYULA JEZSUITA GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM 74 ifjúságvédelmi felelős kapcsolatot tart a pedagógusokkal és szükség esetén a megfelelő szakintézménnyel vagy hatósággal. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős további feladata, hogy gyermekbántalmazás vagy egyéb veszélyeztető tény esetén értesíti az iskola igazgatóját és a gyermekjóléti szolgálatot.

Iskolai védőnői szolgálat

1. Az éves munkatervhez a védőnői feladatok összeállítása, egyeztetése a nevelési-oktatási intézményegészségnevelési programjában meghatározott feladatok figyelembevételével.
2. A tanulók védőnői vizsgálatára 6 éven felüliek esetében két évenként (kivéve a színlátás vizsgálatát):

a) a testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági ál-

lapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,

b) a pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés és magatartás-problémák feltárása,

c) 23 érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás) és a színlátás vizsgálata a 6. évfolyamban,

d) 24 mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,

e) vérnyomásmérés,

f) 25 pajzsmirigy tapintásos vizsgálata a 4. évfolyamtól.

3. A gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése.
4. Elsősegélynyújtás.
5. Az orvosi vizsgálatok előkészítése.
6. A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése.
7. A krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése.
8. Részvétel az egészségtan oktatásában elsősorban az alábbi témákban:

a) az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás),

b) családtervezés, fogamzásgátlás,

c) szülői szerep, csecsemőgondozás,

d) önvizsgálattal kapcsolatos ismeretek,

e) szenvedélybetegségek megelőzése.

9. Testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiéniés ellenőrzésében való részvétel.
10. Kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet, családlátogatás).
11. Pályaválasztás segítése.
12. Az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése (egészségügyi törzslapok, Egészségügyi Könyv27, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

Iskola lelkeség/ iskolalelkész

Az Iskolalelkész elsődleges célja a Jezsuita Gimnázium és Kollégiumban, hogy felkészítse a diákokat hitben és közösségben megélt, Istenközpontú életre: Jézus krisztust követve, a katolikus-keresztény örökség és a Szent Ignác-i lelkeség hagyományán állva. A Jezsuita Gimnázium és Kollégiumban minden vallásos tevékenység tiszteletben tartja a személy vallási hagyományait és felekezeti hovatartozását. Az Iskolalelkész annak szenteli magát, hogy az egyes személyre figyelve megszülethessenek diákjainkban és közösségünkben azok a belső ajándékok, melyek mélyebb szeretetre vezetnek önmagunkra, egymással és Istennel való kapcsolatunkban.

Iskolapszichológus

Főállású szakemberünk állandó jelenlétével segíti munkánkat, tevékenységi köre sokrétű.

Segítség a diákoknak:

A gyermekekkel, szülőkkel való közvetlen foglalkozás az iskolában.

Pszichológiai foglalkozások tartása, egyén, csoport, vagy, akár osztály szinten is.

Konfliktusos helyzetek kezelése.

Segítő beszélgetés.

Személyiség-tesztek, szociometriák, IQ/EQ tesztek.

Segítség a szülőknek:

A gyermekekkel, szülőkkel való közvetlen foglalkozás az iskolában.
Szülővel folytatott konzultáció kérés esetén.
Szülők számára segítségnyújtás, nevelési gondok kapcsán.
Konfliktusos helyzetek kezelése, enyhítése.
Szakemberhez történő irányítás.

Segítség pedagógusoknak:

Szakmai segítség osztályfőnöki órák tartásában. Egy egy problémás téma feldolgozása esetén rendhagyó tanórák tartása. Pedagógusokkal történő konzultáció a diákok ügyében. Az osztály, vagy egyes diákok mélyebb megismerésében való segítség.
Pedagógusok segítése, diákok, osztályok motiválásában.

Szakmai konzultáció:

Eseti konzultáció egyéb szakemberekkel. A Diák Tanácsadó testület állandó tagja

Osztályfőnöki házak

Iskolánkban a nevelésre nagy hangsúlyt fektetünk. A hagyományos nevelési formák mellett (osztályfőnöki órák, dráma órák, projekt munkák, lelkeségi programok) törekszünk arra, hogy segítsük az együttgondolkodás lehetőségét és a jó gyakorlatokat egymás között is megosszuk. Ettől a tanévtől kezdve angolszász mintát alapul véve az évfolyamainkat korosztályok szerint ún. osztályfőnöki házakba soroltuk: 5-6. évfolyam – Pisztráng ház; 7-8. évfolyam – MAGIS ház; 9-10. évfolyam – Szent László ház; 11-12. évfolyam – Forrás ház.

A házakban korosztályi szintre lebontva tudjuk a nevelő munkánkat műhely szintűen véghez vinni. A házakban lévő kollégák egymást segítve tudják az általános és az osztályokra lebontott személyes célokat megfogalmazni és a hatékonynak gondolt munkaformákat, feladatokat hozzárendelni.

Az osztályfőnöki házakkal a kapcsolatot a nevelési igazgató tartja a házak által megválasztott törzsfőkkel. A nyolcévfolyamos képzés nagysága miatt – nagylétszámú osztályfőnöki gárda – így látjuk hatékonyabbnak a nevelés területén kifejtteni kívánt munkánkat.

Diáktanácsadó testület

Jelenleg intézményünkben valamivel több mint 770 diák folytatja tanulmányait, ezzel párhuzamosan iskolánk létszáma évente lassan növekvő tendenciát mutat. Ebből adódik, hogy nagyon diverz családi közegből érkeznek a diákjaink és sokszor nagyon szélsőséges szociokulturális közegből. Az életkori sajátosságok mellett ez számos probléma a lehetőségét hordozza magában. Általánosan elmondható, hogy nagy osztálylétszámokkal dolgozunk, ami osztályonként több mint 35 főt jelent átlagosan. Az osztályfőnökök tanári feladatokkal való leterheltsége kevesebb figyelmet és energiát enged a diákokkal való szorosabb, mélyebb megismerésre. Ennek érdekében alakítottuk ki társ-osztályfőnöki rendszerünket, mely azonban sok esetben jelentős eltéréseket mutat a nevelési szerepvállalás tekintetében. Sajnálatos módon a magyarországi családok helyzete visszatükröződik sok diákunk életvitelében, ebből adódóan sok a különféle okok miatt segítségre szoruló gyerek. A verbális és a fizikai erőszak, valamint a virtuális világban zajló bántalmazások számának növekedése is tettenérhető intézményünk falai közt. Ugyanakkor a kirekesztés, mint bántalmazás is megjelent nálunk. Ezzel párhuzamosan a tanulási nehézségek növekedése is érzékelhető. Egyre több destruktív életviteli és viselkedési forma: alkohol, túlzott mértékű számítógépes játék ill. inter-

nethasználat, korai szexualitás, indulatkezelési nehézségek, tubák, snüssz, dohányzás, drogok. A bejövő évfolyamok beilleszkedési folyamatának és közösségalkulásának tudatos pedagógiai támogatása is szükségletként jelenik meg nálunk.

Mindezek tudatában alakítottuk ki szakmai stábunkat, a Diáktanácsadó Testületet.

A DT feladata, hogy összefogja és segítse a gimnáziumban és a kollégiumban folyó támogató, segítő munkákat. Gyakran nehéz kideríteni, hogy egy-egy problémához milyen megoldásokat érdemes alkalmazni, ezért van szükség a segítő feladatot végzők szoros együttműködésére és folyamatos koordinációjára. Diákok és szülők egyaránt fordulhatnak a DT munkatársaihoz.

A DT tagjait az iskolaigazgató, nevelési igazgatóhelyettes, a kollégiumi prefekta és prefektus, az iskolapszichológus, az iskolalelkész és az ifúságvédelmi felelős alkotja a mindennapokban. Egy – egy eset kapcsán a DT kibővül az osztályfőnökkel, társosztályfőnökkel, ill. az érintett nevelővel, esetlegesen külsős szakemberekkel. Működésük során minden héten átnézik a felmerült

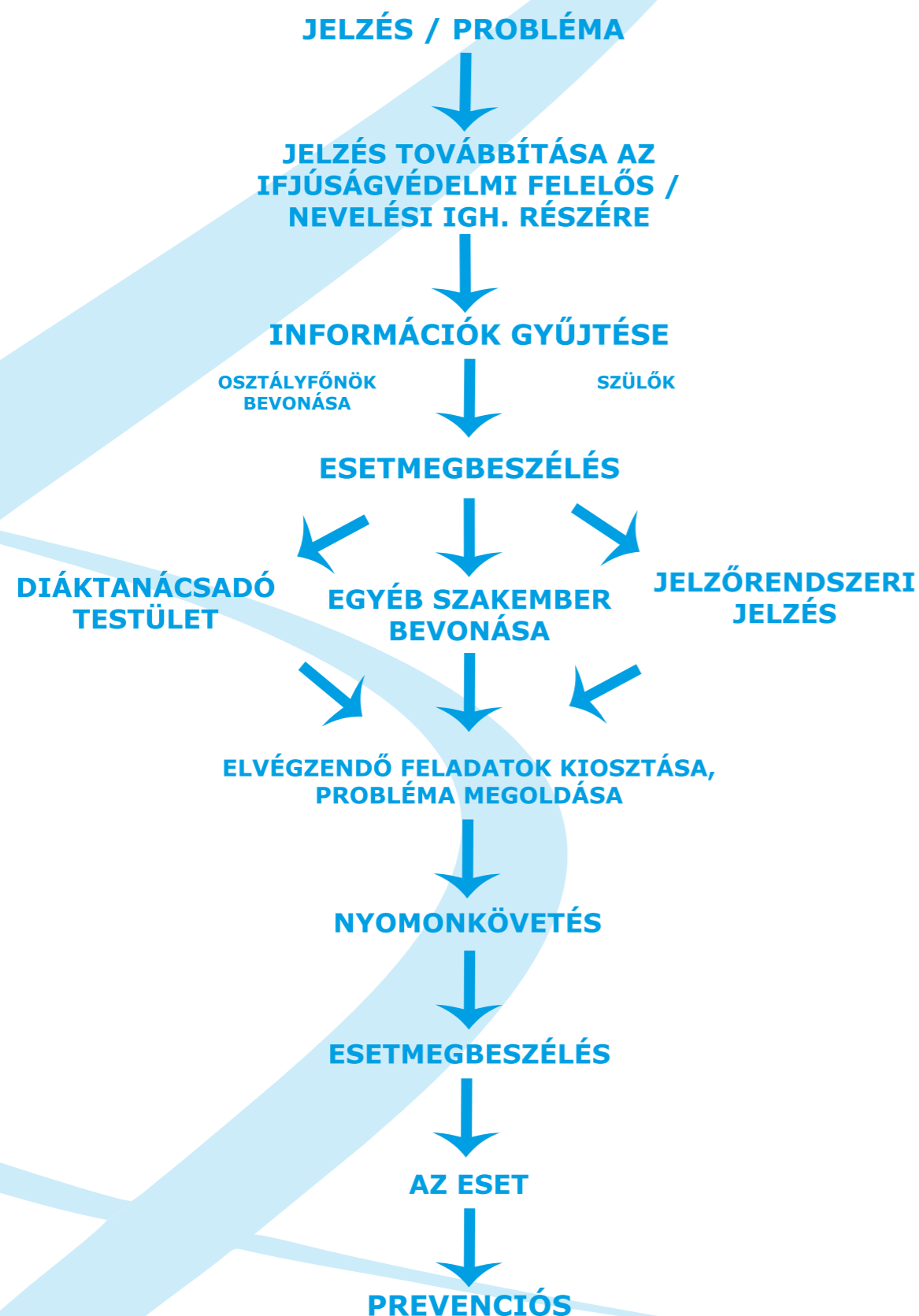
akut problémákat ill. törekednek arra, hogy évfolyamonként preventív válaszokat tudjanak adni a fiatalokat érintő rossz kortárs- és társadalmi szokásokra. Munkájuk során arra törekednek, hogy a konstruktív életvezetés meg tapasztalása és követése minél nagyobb lehetőséget kapjon gimnáziumunk fiataljai között.

D.Ö.K.

A DÖK, Diákönkormányzat az iskolai diákélet szervezője. Osztályonként két küldött képviseli a diákságot. Az elnökségi tagok elérhetőek a Szent Ignác épület I. emeletén. A Magis diákújságot a DÖK szerkeszti és jelenteti meg. A szerkesztőségbe várnak továbbra is érdeklődőket, illetve diákokat, akik osztály- és más eseményekről adnak hírt. A csoport együttműködik az Évkönyvet és az iskolai honlapot (www.jezsu.hu) szerkesztőkkel (felelős: Szelenge Judit). Az Iskolarádió évek óta működő alapjait digitalizáltuk, hogy jobb minőségben hallhassuk a műsorokat, és az elkészült anyagokat az interneten is elérhetővé tegyük.

ESETKEZELÉSI PROTOKOLL

VESZÉLYEZTETETTSÉG FENNÁLLÁSA ESETÉN

Mindenkinek, aki a gyermek életében szerepet játszik (pedagógus, orvos, védőnő stb. ld. Gyvt. 17. §.) köteles a gyermek veszélyeztetettségének gyanúja esetén jelzéssel élni a gyermekjóléti szolgálat felé. A jelzés célja, hogy felhívja a figyelmet a gyermeket érő elhanyagolásra, nem megfelelő nevelésre, bántalmazásra, vagy „csak” a gyermek magatartásában észlelt jelenségekre, melyek az előbbiekre engednek következtetni.

A megelőző intézkedések célja, hogy mérsékelje a gyermeket érő káros hatásokat, megelőzze az elhanyagolás, nem megfelelő nevelés vagy súlyosabb esetek (bántalmazás stb.) kialakulását. Amennyiben súlyosabb, elhúzódó vagy ismétlődően felmerülő probléma vagy problémahalmaz okozza a gyermek testi, lelki, egészségi vagy szociális helyzetének elnehezülését, családjának szociális nehézségei okozzák a gondokat, szélesebb körű beavatkozás lehet szükséges. Ennek jeleit különösen láthatják a gyermekkel napi kapcsolatban álló köznevelési vagy egészségügyi dolgozók, ezért a gyermekjóléti intézmények és szolgáltatók szereplőivel való együttműködésük kiemelkedően fontos.

A jelzőrendszer tagjának felmerülő gyanúja esetén a jelzést úgy kell megszövegezni, hogy abból a gyanú alapja, oka kiderüljön, de a gyermek veszélyeztetésének mértéke és súlyossága ekkor még nem minden esetben megítélhető. Azt természetesen tartalmaznia kell a jelzésnek, ha a gyermek érdekében azonnali beavatkozás szükséges.

Mivel gyakran előfordul, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai a jelzés elmulasztásakor titoktartási kötelezettségükre hivatkoznak, itt kell ismételt és nyomatékosan felhívni a figyelmet arra, hogy a Gyvt. 17. § (2) bekezdés szerint a jelzőrendszeri tagok kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetése esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, más súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén. A Gyvt. 135–136/A. §-ában foglalt rendelkezések a jelzőrendszeri tagoknak az adatkezelésre, beleértve a törvényben meghatározott szervnek, hatóságnak való továbbítást is, kifejezett felhatalmazást adnak.

